

okolností. Wollman na to vzpomíná v doslovu ke svému *Fridlandu*, kronice o pěti aktech s epilogem, jež vznikla za okupace a jejíž rukopis byl už vysázen, sazba však byla koncem roku 1948 zničena. Citují: „Když jsem po svém vystěhování ze Slovenska v listopadu r. 1940 viděl na scéně Národního divadla „Valdštyna“ Zavřelova, byl jsem zachvácen hněvem: hněvem nad zprzněním historické pravdy, nad zprzněním jedinečné látky, nad zprzněním scény Národního divadla.“ „Jaký je to čin dramatický, vyložil jsem hned v zimě r. 1940/41 v studii, která měla vyjít brzy nato v Murkově sborníku — —“ (Tato studie vyšla však až po válce r. 1947 ve Slavii. Je to *Osud a tragická vina ve valdštejské dramatice*.) Wollman vzpomíná dále: „Zavřelův patvar nebyl tedy podnětem mého „Fridlanda“, ale jistě uspišil jeho vznik v době pro mne osobně i politicky velmi těžké a sotva únosné — —“ „Sudba mého národa i má vlastní v době okupační uschopnila mne vidět celou hlubinu osudu Waldštejnova.“

Ve Wollmanově koncepci je Waldštejn muž činu, opak československého kvietismu; tento válečník a státník nemá víry v boha, ale je poznamenán vírou v předzvěstování. Ve svém Waldštejnovi představil Wollman muže, který proti chaosu doby staví své pojetí řádu. Rozešel se však s představiteli českého národa, vsadil všechno na svoji vlastní osobnost — a prohrál. V epilogu užil Wollman současných pololidových, jarmarečních písňových skladeb. Navázal tu na formu baladického dramatu. Je škoda, že Fridland, baladicko-hrdinské drama, nevyšel knižně a že k němu nenašli cestu ani dramaturgové divadel.

Většina Wollmanových her leží dosud v rukopisech. V r. 1944 vzniklo drama *Stavitel a ďábel*. Vychází z pověsti o budovateli smělé klenby v chrámě pražského Karlova. Spojuje motiv tvořitelství s impulzivním, jímž je eros, žena. Z r. 1948 pochází vaudeville ze života na jihu Spojených států amerických *Nasloucháč stesků*. V *Posledním masopustě Petra Voka na Krumlově* (1952) zachytil Wollman postavu renesančního vladaře Petra Voka; podává tuto osobnost jako ochránce lidu, zvelebitel kraje. Patrně nejrozsáhlejším dramatickým dílem Wollmanovým je pentalogie nazvaná *Abrahamův oltář* (tvoří ji tyto části: Abraham, Šalamoun, Josephus Flavius, Bruno Spinoza, Rosenbergovi). Vznikala celých deset let. Tuto hru — stejně jako další dramata (*Svatba v Káni předměstské* a *Nenapsaná hra*) neměl jsem příležitost číst.

*

Dramatické a hlavně dramalogické dílo Franka Wollmana imponuje šíří svého záběru a mnohostí podnětů. V oblasti dramalogie jižních Slovanů představuje komplex, který nebyl dosud předstížen.

Artur Závodský

Soupis prací Franka Wollmana za léta 1958—1969

Tento soupis navazuje na dřívější bibliografické soupisy, *Soupis prací Františka Trávníčka a Franka Wollmana* (Praha 1938, Pražský lingvistický kroužek), *Soupis prací Franka Wollmana za léta 1938—1948* (Pocta Fr. Trávníčkovi a F. Wollmanovi, Brno 1948, 533—535) a *Soupis prací Franka Wollmana za léta 1948—1958* (sborník Franku Wollmanovi k sedmdesátinám, Praha 1958, 686—688).

Pro přehlednost uvádějí se v tomto soupise znovu také veškeré práce vydané v roce 1958.

1958

Hlavní úkoly historickosrovnávacího zkoumání slovanských literatur, *Slavia* 27, 1958, 209—215.

Odpověď na otázku č. 6 (*V čem je význam bogomilství pro slovanské literatury středověku?*), Sborník odpovědí na voprosy po literaturovedění, Moskva 1958, Akademijskaja nauk SSSR, 22—24.

Odpověď na otázku č. 13 (*Kdy a kde se objevila idea slovanské pospolitosti a vzájemnosti? V čem je její význam pro rozvoj slovanské kultury do 18. století?*), Sborník odpovědí na voprosy po literaturoveděním, 65–69.

Odpověď na otázku č. 17 (*Jak vznikly a v čem se projevíly myšlenky osvícenské filosofie v slovanských literaturách 18. století? Jak se projevil vliv ruského osvícenství v dějinách slovanských literatur tohoto období?*), Sborník odpovědí na voprosy po literaturoveděním, 107–111.

Odpověď na otázku čís. 32 (*Jaké jsou výsledky srovnávacího zkoumání slovanských literatur? Metody a problémy dalšího bádání v této oblasti*), Sborník odpovědí . . . , 234–238.

Slovanství v jazykově literárním obrození u nás, Sborník prací fil. fak., Brno 1958, D 5, 5–47.

Slovanství v jazykově literárním obrození u Slovanů, Praha 1958, SPN. (Spisy filozofické fakulty v Brně, čís. 52.) 244 str.

Tak zvaná idea slovanské vzájemnosti v slovanských literaturách do XVIII. století (Československé přednášky pro IV. mezinárodní sjezd slavistů v Moskvě, Praha 1958, 263–284).

1959

Metodika srovnávací literární vědy slovanské na IV. mezinárodním sjezdu slavistů, Slavia 28, 1959, 161–182.

„Srovnaná literatura“ na IV. mezinárodním sjezdu slavistů v Moskvě, Slavia 28, 1959, 455–475.

Srovnávací metoda v literární vědě (Z dejín československo-slovanských vztahov, Slovanské štúdie II, Bratislava 1959, 5–27).

Tzv. baroko v slovanských literaturách, Slavia 28, 1959, 533–554.

Vávra kritikem, Sborník prací fil. fak., Brno 1959, D 16, 86–89.

1960

Posjezdový vývoj metodologie srovnávací literární vědy v SSSR, Slavia 29, 1960, 625–642.

1961

Kdo „nasugeroval Evropě mythos o jednotě Slovanstva“? (Sborník prací fil. fak., Brno 1961, C 8, 348–361).

Slovanství Šafaříkovo a Ševčenkovo, Slavia 30, 1961, 548–566.

Šafařík jako literární badatel, Slavia 30, 1961, 179–241.

Šafaříkův vědecký odkaz a M. Murko, Slavia 30, 1961, 403–409.

Vztahy a působení mezi literaturami, Slavia 30, 1961, 135–146.

1962

O. I. Bileckýj (nekrolog), Slavia 31, 1962, 139.

„Somnia Mickiewiczii“, Slavia 31, 1962, 194–223.

Teorie literatury v historickém osvětlení, Slavia 31, 1962, 489–498.

Vzaimosvjazi i vzaimodějstviye nacionalnych literatur, Slavia 31, 1962, 623–642.

1963

Aktualnyje problemy slavjanoveděnja, Slavia 32, 1963, 288–296.

Historikosrovnávací zkoumání slovanských literatur, výsledky a úkoly (Československé přednášky pro V. mezinárodní sjezd slavistů v Sofii, Praha 1963, ČSAV, 165–180).

1964

Další propracování srovnávacích postupů, Slavia 33, 1964, 204–231.

1965

Problém „slovanského charakteru“ u Gercena, Slavia 34, 1965, 41–54.

Pypinův epitaf panslavismu před sto lety, Slavia 34, 1965, 202–226.

V. V. Vinogradov i sravnitel'noje literaturovedenje, Problemy sovremennej filologii, Moskva 1965, 350–356.

1966

Gumanizm, renesans, barokko i russkaja literatura, Russko-evropejskije literaturnyje svjazi, Moskva–Leningrad 1966, 301–310.

Krize komparatistiky a obnova srovnávacího bádání ve vědě slovesné, Slavica Slovaca 1, 1966, 113–127.

Ruský panslavismus mimo Rusko, Slavia 35, 1966, 188–211.

Slované v Evropě, Slavia 35, 1966, 444–471.

Společné zákonitosti a periodizace v slovanských literaturách, Slavia 35, 1966, 594–607.

1967

Sovětská polemika o strukturnost v literární vědě, Slavia 36, 1967, 605–628.

Obecné a srovnávací zkoumání literatur slovanských, Slavia 36, 1967, 115–128.

Typologičnost v srovnávací literární vědě, Slavia 36, 1967, 280–290.

1968

Generální literatura, její funkce světová a mezislovanská (Československé přednášky pro VI. mezinárodní sjezd slavistů v Praze, Praha 1968, 181–188).

Panslavismus, slavjanofilství, slovanská „idea“ apod. – emergentní struktury? Slavia 37, 1968, 253–269.

Slavismy a antislavismy za jara národů, Praha 1968, Academia, nakladatelství Československé akademie věd. 496 str.

Václav Žáček, Z revolučních a politických polsko-slovenských stykov v době predmarcovej (recenze), Slavia 37, 1968, 650–658.

1969

„Interna slavistica“ z VI. sjezdu i odjinud, Slavia 38, 1969, 242–261.

Sestavil Jiří Krystýnek